

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

P. J. Marciniak
+ P. K. Kowalczyk
NR: 1269
PODPIS
WPLYNEŁO

2023 05 17 8

Krajowa Rada Izb Rolniczych

Warszawa, 15 maja 2023 r.

znak sprawy: DOS.dws.073.19.2023

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes
Krajowej Rady Izb Rolniczych

Dotyczy: pisma KRIR z 23 lutego 2023 r. znak: KRIR/W/237/2023 dot. uchwały Krajowej Rady Izb Rolniczych nr 3/2023 w sprawie przyjęcia stanowiska dotyczącego aktualnej sytuacji w rolnictwie

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na ww. pismo poniżej przedstawiam informacje i wyjaśnienia odnośnie do wniosków zawartych w ww. uchwale.

Ad 1. Wniosek o rekompensatę dla rolników, którzy zakupili nawozy po bardzo wysokich cenach, aby wyrównać nierówne warunki prowadzenia produkcji.

W celu wsparcia polskich rolników, którzy odczuli skutki wzrostu kosztów nawozów, spowodowanego obecnym kryzysem geopolitycznym i związanymi z nim sankcjami, został opracowany w 2022 r. program pomocowy przeznaczony na wsparcie sektora rolnego.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa¹, został uruchomiony mechanizm dopłaty do zakupionych nawozów mineralnych. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w 2022 r. wypłaciła ponad 418 tys. rolnikom ponad 2,6 mld zł z tytułu pomocy do zakupu nawozów mineralnych innych niż wapno nawozowe i wapno nawozowe zawierające magnez. Agencja do dnia 15 listopada 2022 r. zakończyła realizację tej pomocy.

¹ Dz. U. poz. 187, z późn. zm.

Jednakże, zgodnie z decyzjami Rady Ministrów podjętymi w dniu 21 kwietnia 2023 r., Program dopłat do nawozów będzie kontynuowany. Wsparcie przeznaczone będzie dla rolników, którzy w okresie od dnia 16 maja 2022 r. do dnia 31 marca 2023 r. zakupili nawozy mineralne inne niż wapno nawozowe i wapno nawozowe zawierające magnez.

Pomoc przeznaczona będzie dla rolników, którzy posiadają gospodarstwo do 300 ha i złożyli w 2023 r. wniosek o płatności bezpośrednie.

Wysokość pomocy to iloczyn:

- deklarowanej we wniosku o płatność bezpośrednią powierzchni upraw i stawki pomocy;
- liczby zakupionych ton nawozów i różnicy ceny zapłaconej przez rolnika i średniej z okresu 16 maja 2022 r. – 31 marca 2023 r.

Stawka pomocy będzie zróżnicowana:

- 500 zł na 1 ha powierzchni upraw rolnych z wyłączeniem łąk i pastwisk oraz traw na gruntach ornych;
- 250 zł na 1 ha powierzchni łąk, pastwisk i traw na gruntach ornych.

Pomoc ta będzie wymagać notyfikacji Komisji Europejskiej.

Ad 2. Wniosek o pilne podjęcie na szczeblu Unii Europejskiej rozmów w sprawie uruchomienia skupu interwencyjnego mleka w proszku i masła, a także objęcie zakładów przetwórstwa mleczarskiego preferencyjnymi rozwiązaniami w zakresie cen gazu i energii elektrycznej.

Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającym wspólną organizację rynków produktów rolnych, w okresie od dnia 1 lutego do dnia 30 września mogą być realizowane zakupy interwencyjne masła i odtłuszczonego mleka w proszku (OMP), po cenach ustalonych w rozporządzeniu Rady (UE) nr 1370/2013 z dnia 16 grudnia 2013 r. określającym środki dotyczące ustalania niektórych dopłat i refundacji związanych ze wspólną organizacją rynków produktów rolnych. Jednakże ceny rynkowe masła i odtłuszczonego mleka w proszku przewyższają obowiązujące ceny interwencyjnego zakupu wyznaczone odpowiednio na poziomie 221,75 EUR/100kg dla masła i 169,80 EUR/100kg dla OMP. Stąd brak zainteresowania sprzedażą do interwencji.

Na posiedzeniu Grupy Ekspertów ds. Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych – Produkty Zwierzęce (GREX-PZ) w dniu 22 lutego 2023 r. Polska poinformowała Komisję Europejską o pogorszeniu sytuacji na rynku mleka i przetworów mlecznych. Mając na uwadze spadek cen

mleka w skupie będący efektem obniżenia cen zbytu przetworów mlecznych na rynkach światowych na skutek spadku popytu, przy jednocześnie utrzymujących się wysokich kosztach produkcji i przetwórstwa mleka, Polska zawnioskowała - wraz z Litwą i Łotwą - o podjęcie interwencji na rynku mleka poprzez uruchomienie nadzwyczajnej pomocy dla producentów mleka oraz dopłat do prywatnego przechowywania, a także o rozpoczęcie działań zmierzających do podniesienia cen interwencyjnych. W odpowiedzi, Komisja Europejska (KE) przypomniła, że zakupy publiczne masła i OMP są otwarte od dnia 1 lutego 2023 r. do dnia 30 września 2023 r. W przypadku potrzeby zabezpieczenia sprzedaży na poziomie ceny interwencyjnej, przedsiębiorcy mają taką możliwość.

KE nie jest zwolennikiem zwiększenia zakresu interwencji rynkowej poprzez przyjęcie wyższych poziomów cen interwencyjnych oraz większej ilości masła i OMP objętych zakupem interwencyjnym po stałych cenach. Zdaniem Komisji, powyższe działania zaburzyłyby orientację rynkową i byłyby złym sygnałem dla rynków. Komisja niejednokrotnie wskazywała, że konieczne podjęcie powyższych decyzji skutkowałoby koniecznością przeznaczenia dodatkowych środków finansowych z budżetu UE, które, w ocenie KE musiałyby pochodzić przede wszystkim z płatności bezpośrednich. Ostatnia reforma WPR pokazała również, że zdecydowana większość państw członkowskich w Radzie UE jest przeciwna takim zmianom. Obecne rozwiązania prawne w ramach wspólnej organizacji rynków rolnych mają zatem głównie charakter siatki bezpieczeństwa na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowych.

Zdaniem KE, w pewnych okresach rynek sprzyja producentom z uwagi na popyt ze strony konsumentów, a w innych, tak jak obecnie, siła nabywczą konsumentów jest pod presją. Orientacja rynkowa WPR oznacza, że producenci muszą być w jak największym stopniu czujni na sygnały płynące z rynku w zakresie popytu. Warunki, w jakich funkcjonuje obecnie sektor mleczarski w UE, to warunki, które wspólnie zostały wybrane w toku dotychczasowych reform WPR, w tym w zakresie opcji wspierania rolników głównie w ramach płatności bezpośrednich, a nie w ramach interwencji rynkowej. KE podkreśliła, że dochodowa siatka bezpieczeństwa (czyli płatności bezpośrednie), w przeciwieństwie do rynkowej siatki bezpieczeństwa (czyli interwencji), jest dostępna przez cały rok, bez względu na to, czy sytuacja rynkowa jest korzystna, czy też nie. Środki interwencji rynkowej są wykorzystywane w razie konieczności, w skrajnych sytuacjach.

Niezależnie od powyższego, Polska będzie kontynuowała na forach UE działania zmierzające do zbudowania szerszej koalicji państw członkowskich opowiadających się za urealnieniem mechanizmu zakupów publicznych. Ceny interwencyjnego zakupu masła i OMP w UE

powinny zostać podwyższone jeśli interwencja publiczna ma pozostać realnym mechanizmem osłonowym w sytuacjach kryzysowych.

W kwestii cen gazu i energii dla zakładów przetwórstwa mleczarskiego informuję, że na mocy ustawy z dnia 27 października 2022 r. o środkach nadzwyczajnych mających na celu ograniczenie wysokości cen energii elektrycznej oraz wsparciu niektórych odbiorców w 2023 roku², wprowadzony został nadzwyczajny instrument zwiększający bezpieczeństwo energetyczne gospodarstw domowych, niektórych podmiotów świadczących usługi użyteczności publicznej oraz sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Jednocześnie zaproponowany instrument został skonstruowany w taki sposób, aby zachęcać odbiorców do oszczędzania energii elektrycznej.

Ustawa określa m.in.:

- 1) maksymalną cenę sprzedaży w wysokości 693 zł/MWh dla odbiorcy uprawnionego w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej³, w przypadku gdy zużywa energię elektryczną powyżej maksymalnych limitów zużycia;
- 2) maksymalną cenę sprzedaży energii elektrycznej w wysokości 785 zł/MWh stosowaną w rozliczeniach z odbiorcami uprawnionymi, tj. m.in.:
  - przedsiębiorcami będącymi: mikroprzedsiębiorcą, małym przedsiębiorcą albo średnim przedsiębiorcą w rozumieniu art. 7 ust. 1 pkt 1–3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców⁴, w zakresie, w jakim zużywają energię elektryczną na potrzeby podstawowej działalności,
  - podmiotami będącymi: małym albo średnim przedsiębiorstwem w rozumieniu art. 2 pkt 1 rozporządzenia Rady (UE) 2022/1854 z dnia 6 października 2022 r. w sprawie interwencji w sytuacji nadzwyczajnej w celu rozwiązania problemu wysokich cen energii⁵, producentem rolnym będącym osobą fizyczną wpisaną do ewidencji producentów, o której mowa w przepisach ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności⁶, lub osobą fizyczną prowadzącą działalność specjalnej produkcji rolnej w rozumieniu art. 2 ust. 3 i 3a ustawy z dnia 26 lipca 1991 r.

---

² Dz. U. poz. 2243

³ Dz. U. poz. 2127

⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 162 i 2105 oraz z 2022 r. poz. 24, 974 i 1570

⁵ Dz. Urz. UE L1 261 z 07.10.2022, str. 1

⁶ Dz. U. z 2022 r. poz. 2001

o podatku dochodowym od osób fizycznych⁷ w zakresie, w jakim zużywają energię elektryczną na potrzeby prowadzonej działalności,

- 3) zasady i tryb przyznawania i wypłacania rekompensat dla podmiotów uprawnionych z tytułu wprowadzenia ceny maksymalnej;
- 4) zasady i tryb czasowego ograniczenia wysokości cen energii elektrycznej na hurtowym rynku energii elektrycznej.

Ad 3. Wniosek o zdjęcie nadwyżek zboża poprzez skup interwencyjny oraz wprowadzenie dopłat eksportowych, zwiększenie kontroli laboratoryjnej zboża z Ukrainy pod względem jakości oraz dokładny rejestr podmiotów skupujących takie zboże.

Dotychczas podjęto szereg działań, które mają za zadanie łagodzenie negatywnych skutków importu zbóż z Ukrainy, o czym już KRIR była informowana w innych pismach.

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w 2023 r. udzieli pomocy finansowej producentom rolnym, którzy ponieśli dodatkowe koszty w wyniku braku stabilizacji na rynku pszenicy lub kukurydzy. Wysokość pomocy wyniesie :

- 825 zł na 1 ha powierzchni upraw pszenicy oraz 1050 zł na 1 ha powierzchni upraw kukurydzy położonych w województwie lubelskim i podkarpackim,
- 660 zł na 1 ha powierzchni upraw pszenicy oraz 840 zł na 1 ha powierzchni upraw kukurydzy położonych w województwie małopolskim, mazowieckim, świętokrzyskim i podlaskim,
- 495 zł na 1 ha powierzchni upraw pszenicy oraz 630 zł na 1 ha powierzchni upraw kukurydzy położonych w pozostałych województwach.

Pomoc będzie uzależniona od dołączenia do wniosku kopii faktur VAT lub ich duplikatów potwierdzających sprzedaż pszenicy lub kukurydzy podmiotom prowadzącym działalność w zakresie obrotu, skupu lub przetwórstwa zbóż. Pomoc ma za zadanie nie tylko wspierać rolników w związku z ponoszeniem przez nich dodatkowych kosztów i utraty dochodów spowodowanych agresją Rosji wobec Ukrainy, ale także przyczynić się do intensyfikacji wywozu zbóż z kraju – stąd m.in. różnice w poziomie wsparcia w zależności od regionu kraju. Nabór wniosków ARiMR rozpoczęła 14 kwietnia br.

Planuje się zwiększenie wsparcia z budżetu krajowego w odniesieniu do sprzedanej pszenicy. W dniu 21 kwietnia 2023 r. Rada Ministrów przyjęła rozporządzenie zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań

---

⁷ Dz. U. z 2021 r. poz. 1128, z późn. zm.

Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wraz z uchwałą w sprawie udzielenia zgody na dokonanie notyfikacji Komisji Europejskiej programów pomocy producentom rolnym, którym zagraża utrata płynności finansowej w związku z zakłóceniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy. Będzie to pomoc dla rolników, którzy sprzedali lub sprzedadzą pszenicę w terminie od dnia 15 kwietnia do dnia 15 czerwca 2023 r.

Pomoc dla producentów pszenicy:

- pomoc dla rolników, którzy będą posiadać faktury sprzedaży pszenicy w terminie od dnia 15 kwietnia do dnia 15 czerwca 2023 r. wyniesie iloczyn stawki 2200 zł/ha i powierzchni upraw pszenicy:
  - objętej wsparciem bezpośrednim za 2022 r. i pomniejszonej o powierzchnię upraw, do której już została udzielona pomoc,
  - stanowiącej iloraz liczby ton pszenicy wynikającej z faktur VAT, potwierdzających sprzedaż pszenicy i średniego plonu dla Polski, tj. 5,5 tony;
- wsparcie przeznaczone będzie dla rolników, którzy posiadają gospodarstwo do 300 ha.

Rada Ministrów przyjęła również rozporządzenie w sprawie realizacji przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zadań związanych z ustanowieniem środka wsparcia w sytuacjach nadzwyczajnych dla sektorów zbóż i nasion oleistych. Zostanie przeznaczone dodatkowe wsparcie dla producentów kukurydzy, żyta, jęczmienia, owsa, pszenżyta, mieszanek zbożowych lub nasion rzepaku lub rzepiku, w związku ze zwiększonym przywozem zbóż i nasion oleistych z Ukrainy. Stawki pomocy zostaną zróżnicowane w zależności od odległości poszczególnych regionów Polski od portów, przez który możliwy jest wywóz zboża z kraju oraz od rynków zbytu na zachodzie UE. Rozwiązanie to powinno zachęcić rolników do sprzedaży zbóż i rzepaku.

Najważniejsze rozwiązania:

- wsparcie zostanie przyznane rolnikom, którzy m.in. dokonali lub dokonają sprzedaży kukurydzy, żyta, jęczmienia, owsa, pszenżyta, mieszanek zbożowych lub nasion rzepaku lub rzepiku, w okresie od dnia 15 kwietnia 2023 r. do dnia 15 czerwca 2023 r.;
- stawki pomocy będą zróżnicowane według gatunków roślin oraz regionalnie:
  - w województwie lubelskim lub podkarpackim:
    - 1750 zł na 1 ha powierzchni upraw kukurydzy, rzepaku lub rzepiku,
    - 1125 zł na 1 ha powierzchni upraw jęczmienia lub pszenżyta,

- 875 zł na 1 ha powierzchni upraw żyta, owsa, mieszanek zbożowych;
- w województwie małopolskim, świętokrzyskim lub podlaskim:
  - 1610 zł na 1 ha powierzchni upraw kukurydzy, rzepaku lub rzepiku,
  - 1035 zł na 1 ha powierzchni upraw jęczmienia lub pszenżyta,
  - 805 zł na 1 ha powierzchni upraw żyta, owsa, mieszanek zbożowych;
- w pozostałych województwach:
  - 1400 zł na 1 ha powierzchni upraw kukurydzy, rzepaku lub rzepiku,
  - 900 zł na 1 ha powierzchni upraw jęczmienia lub pszenżyta,
  - 700 zł na 1 ha powierzchni upraw żyta, owsa, mieszanek zbożowych;
- wsparcie uzależnione będzie od dostarczenia przez rolników faktur sprzedaży zbóż lub rzepaku;
- pomoc będzie przyznawana dla gospodarstw o powierzchni do 300 ha użytków rolnych;
- wsparcie będzie organizowane przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa;
- nabór będzie trwał od dnia 1 czerwca do dnia 30 czerwca 2023 r.;
- dopłaty będą mogli otrzymać wyłącznie rolnicy.

Polska zabiegała także na forum Unii Europejskiej o przyznanie wsparcia z budżetu unijnego. W wyniku tych starań w dniu 5 kwietnia br. zostało opublikowane w Dzienniku Urzędowym UE rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2023/739 ustanawiające środek wsparcia w sytuacjach nadzwyczajnych dla sektorów zbóż i nasion oleistych w Bułgarii, Polsce i Rumunii. Celem jest wsparcie producentów rolnych w związku ze zwiększonym przywozem zbóż i nasion oleistych z Ukrainy w celu zrekompensowania im strat (utruty wartości produkcji). Pomoc unijna dla Polski wynosi 29,5 mln EUR i ma być zwiększona o 29,5 mln euro ze środków krajowych, tj. wyniesie łącznie ok. 280 mln PLN.

Planuje się, że pomoc ze środków unijnych ma być uzupełnieniem wyżej wymienionego wsparcia krajowego. Obecnie trwają prace nad opracowaniem rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji przez Agencję zadań związanych z ustanowieniem przez UE tego środka wsparcia. Komisja zapowiedziała kolejną transzę pomocy unijnej m.in. dla Polski.

Planowane jest wprowadzenie dopłat (w wysokości od 100 do 200 zł za tonę zbóż lub rzepaku w zależności od odległości od portów bałtyckich) do transportu do portów dla rolników i podmiotów zajmujących się obrotem zbożami lub rzepakiem w. Dopłata ma

przysługiwać rolnikowi oraz podmiotowi, który nabył od producenta rolnego zboża lub rzepak w celu dalszej odsprzedaży. Do wniosku będzie trzeba dołączyć kopie faktur za usługi transportu zbóż lub rzepaku do portu nadbałtyckiego wraz z dokumentem potwierdzającym dostawę zbóż lub rzepaku do portu nadbałtyckiego.

Podejmowane są liczne inwestycje drogowe i kolejowe istotne z punktu widzenia transgranicznego, budowane są także silosy zbożowe oraz hale do przetadunku zboża.

Wnioskujemy również na forum Unii Europejskiej m.in. o podjęcie systemowych działań ukierunkowanych na ochronę polskiego rynku zbóż oraz rzepaku wobec importu z Ukrainy, pokrycie kosztów transportu produktów rolnych od granicy do portów, podniesienie ceł na najbardziej wrażliwe produkty rolno-spożywcze przywożone z Ukrainy. Komisja Europejska informuje, że dostrzega problem na poziomie niektórych regionów UE, przyznała wsparcie dla Polski z rezerwy rolnej i prowadzi prace nad usprawnieniem korytarzy solidarnościowych dla transportu ukraińskiego ziarna.

Chcę przypomnieć, iż od 8 marca br. tranzyt zbóż z Ukrainy przez terytorium Polski jest obligatoryjnie zabezpieczany przez plombowanie. Plomby są zdejmowane w koncesjonowanych magazynach portowych albo w innych krajach, wskazanych jako docelowe. Zboże, którego miejscem docelowym jest Polska, podlega ścisłym kontrolom odpowiednich służb – tak jak dotychczas.

W celu zahamowania przywozu z Ukrainy Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi spotkał się z Ministrem Polityki Rolnej i Żywności Ukrainy.

W wyniku prowadzonych rozmów strona ukraińska zadeklarowała, że powstrzyma się od eksportu do Polski pszenicy, kukurydzy, rzepaku i słonecznika do nowego sezonu.

Niezależnie od tego, w dniu 15 kwietnia br. Minister Rozwoju i Technologii podpisał rozporządzenie w sprawie zakazu przywozu z Ukrainy produktów rolnych, m.in. zbóż. Rozporządzenie weszło w życie z dniem ogłoszenia.

Ścisłe współpracujemy z eksporterami zbóż w celu intensyfikacji wywozu ziarna z Polski. Polskie porty mogą miesięcznie wyeksportować ok. 700 tys. ton zbóż (max. 1 mln ton zbóż). W dniu 30 marca 2023 r. w MRiRW odbyło się spotkanie ówczesnego Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z przedstawicielami branży zbożowej. Spotkanie było kontynuacją rozmów rozpoczętych w dniu 29 marca 2023 r. podczas „rolniczego okrągłego stołu”. Celem spotkania, było m.in. omówienie sposobów zmniejszenia problemów i trudności z jakimi spotykają się polscy importerzy przy wywozie zbóż.

Ponadto, mając na uwadze konieczność zbytu krajowego zboża oraz mając również na względzie zapewnienie powierzchni magazynowej dla zbóż przed nowym sezonem żniwnym, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa podjął działania ukierunkowane na zintensyfikowanie wsparcia polskich producentów i eksporterów zbóż w poszukiwaniu nowych rynków zbytu.

Ponadto, trwają prace nad dopłatami do budowy silosów zbożowych (w ramach KPO). Wsparcie będzie przeznaczone na inwestycje związane z rozwojem infrastruktury magazynowej służącej do magazynowania lub przechowywania zbóż lub rzepaku i wyniesie 60% (dla młodego rolnika) lub 50% poniesionych kosztów kwalifikowanych, jednak nie więcej niż 60 tys. zł dla młodego rolnika i 50 tys. zł w przypadku pozostałych wnioskodawców.

Przewidziane są także preferencyjne kredyty płynnościowe dla rolników z oprocentowaniem w wysokości 2%.

W kwestii kontroli zbóż informuję, że Ukraina jest jednym z największych eksporterów zbóż na świecie, a zboże z tego kraju trafia do wielu regionów świata, w tym do Polski. Przywożone do Polski zboże z Ukrainy jest kontrolowane w zależności od przeznaczenia przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcję Weterynaryjną, Inspekcję Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz Państwową Inspekcję Sanitarną. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi stoi na stanowisku, że postulowane przez Komisję Europejską czy Ukrainę przyspieszenie przeprowadzania kontroli granicznych nie może skutkować obniżeniem ich standardów i wzrostem potencjalnego zagrożenia dla bezpieczeństwa konsumentów.

Przesyłki zboża wprowadzone na obszar celny UE, a także przedsiębiorcy w tzw. kanałach importowych (np. producenci, importerzy, wprowadzający do obrotu, detaliści), mogą podlegać kontroli również na rynku krajowym.

Wyjaśnić należy, że zasady prowadzenia granicznej kontroli fitosanitarnej (tj. kontroli pod kątem występowania szkodników i patogenów roślin), towarów importowanych z państw trzecich (w tym z Ukrainy) określają przepisy Unii Europejskiej stosowane w sposób bezpośredni we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej. Z przepisów tych wynika jednoznacznie, że wszystkie przesyłki zawierające zboże przeznaczone do siewu muszą zostać poddane kontroli fitosanitarnej w przypadku wwozu na teren Unii Europejskiej. Kontrole takie wykonywane są przez pracowników Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Podsumowując, 100% przesyłek deklarowanych przez importerów jako materiał siewny jest poddawane granicznej kontroli fitosanitarnej.

Elementem granicznej kontroli fitosanitarnej nie jest jednak badanie zboża na obecność pozostałości środków ochrony roślin, czy też innych skażeń istotnych w kontekście ochrony zdrowia ludzi. Takie kontrole wykonuje Państwowa Inspekcja Sanitarna (w odniesieniu do żywności) i Inspekcja Weterynaryjna (w odniesieniu do pasz).

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom rolników oraz w trosce o bezpieczeństwo konsumentów, w ramach współpracy z Ministerstwem Zdrowia, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi finansuje badanie dodatkowych, wykraczających poza podstawowe zobowiązania prawne dotyczące bezpieczeństwa żywności, 500 próbek importowanych z państw trzecich (w tym z Ukrainy) płodów rolnych pod kątem pozostałości środków ochrony roślin. Próby pobierane są przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, a badane w laboratorium Instytutu Ogrodnictwa – Państwowego Instytutu Badawczego. Zadanie to planowane jest do kontynuacji w 2023 r., gdzie zapewniona będzie odpowiednia reprezentacja próbek pochodzących z Ukrainy.

Nowo wprowadzone rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 21 kwietnia 2023 r. w sprawie zakazu przywozu z Ukrainy produktów rolnych⁸ stanowi, iż do dnia 30 czerwca 2023 r. ustanawia się zakaz przywozu pochodzących lub przywożonych z terytorium Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej produktów rolnych wymienionych w załączniku do rozporządzenia (m.in. zbóż), z wyłączeniem:

- 1) tranzytu zewnętrznego, o którym mowa w art. 226 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 952/2013 ustanawiającego unijny kodeks celny,
- 2) wspólnej procedury tranzytowej w oparciu o Konwencję o wspólnej procedurze tranzytowej sporządzoną w Interlaken dnia 20 maja 1987 r.

- pod warunkiem, że tranzyt ma się zakończyć w portach morskich w Gdańsku, Gdyni, Świnoujściu lub Szczecinie lub poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Ad 4. Wniosek o wprowadzenie programu wsparcia hodowli trzody chlewnej.

W ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, w operacji typu „Modernizacja gospodarstw rolnych” w 2022 r., podwyższono maksymalną wysokość pomocy dla jednego beneficjenta i na jedno gospodarstwo w okresie realizacji PROW 2014-2020 w obszarze A – rozwój produkcji prosiąt – z 900 tys. zł do 1 mln zł.

Obecnie nie planuje się dalszych zmian w tym zakresie. Warto też podkreślić, że w 2023 r. nie są planowane nabory wniosków o przyznanie pomocy ma operacje typu „Modernizacja gospodarstw rolnych” – obszar A, PROW 2014-2020.

---

⁸ Dz. U. z 2023 poz. 751

Co ważne, w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, realizowana będzie interwencja skierowana do producentów trzody chlewnej pn. „Inwestycje poprawiające dobrostan bydła i świń”. Rolnicy, prowadzący chów lub hodowlę świń, będą mogli uzyskać dofinansowanie na realizację inwestycji w zakresie dobrostanu zwierząt, które wykraczają ponad odpowiednie minimalne normy wynikające z powszechnie obowiązującego prawa oraz powszechnie stosowanych praktyk. Poprawa dobrostanu zwierząt wpłynie korzystnie na wyniki produkcji i jakość produktów pozyskiwanych od tych zwierząt, a tym samym na zdrowie ludzi. W ramach interwencji wspierane będą inwestycje materialne lub niematerialne mające na celu w szczególności:

- 1) zwiększenie swobody ruchu dla lochy i prosiąt poprzez budowę lub przebudowę lub zakup i montaż pojedynczych lub grupowych kojców dla loch w okresie porodu i odchovu prosiąt ssących, w tym źródeł miejscowego dogrzewania (maty, promienniki) dla prosiąt,
- 2) stworzenie odpowiedniego mikroklimatu w budynkach inwentarskich, w których utrzymywane są świnię, w tym poprzez:
  - zakup i montaż zautomatyzowanych instalacji poprawiających mikroklimat w budynkach inwentarskich (schładzanie lub ogrzewanie), wraz z zasilaniem awaryjnym,
  - zakup autonomicznych, samobieżnych urządzeń do czyszczenia podłóg (usuwania odchodów).

W okresie programowania maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi i na jedno gospodarstwo nie może przekroczyć 150 000 zł, a intensywność pomocy wynosi do 65% kosztów kwalifikowalnych operacji.

Szczegółowe informacje na temat naborów wniosków w ramach poszczególnych interwencji PS WPR 2023–2027, będą podawane do publicznej wiadomości, m.in. na portalu gov.pl, przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Ponadto, w dniu 21 kwietnia 2023 r. Rada Ministrów przyjęła wniosek o reasumpcję decyzji Rady Ministrów podjętej na posiedzeniu w dniu 18 kwietnia br. dotyczącej projektu ustawy o zmianie ustawy o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej, w którym zaproponowano wprowadzenie limitu zwrotu części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji świń. Planuje się zwiększyć środki na zwrot kosztów zakupu oleju napędowego dla producentów rolnych. W drugim okresie składania przez rolników wniosków o zwrot podatku, tj. od dnia 1 sierpnia do dnia 31 sierpnia 2023 r., zwrot do 1 litra zakupionego oleju

napędowego wyniesie 2 zł. Oznacza to wzrost o 100% w stosunku do 2022 r., gdzie kwota zwrotu wynosiła 1 zł. Rozwiązanie to również będzie wymagało zgody Komisji Europejskiej. Najważniejsze rozwiązania:

- 1) w 2023 r. do ilości oleju zakupionego w okresie od dnia 1 lutego do dnia 31 lipca oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej przysługiwać będzie stawka zwrotu w wysokości 1,46 zł oraz dodatkowa pomoc w wysokości 0,54 zł na 1 litr oleju napędowego;
- 2) dodatkowa pomoc będzie wypłacana na wniosek producenta rolnego, który zostanie złożony do wójta albo burmistrza (prezydenta miasta) o zwrot podatku w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia 31 sierpnia 2023 r. Do wniosku trzeba będzie dołączyć faktury VAT albo ich kopie, które stanowią dowód zakupu oleju napędowego w okresie od dnia 1 lutego do dnia 31 lipca 2023 r.;
- 3) zwiększona kwota zwrotu dotyczy pozostałego u rolnika limitu po wypłacie zwrotu podatku z pierwszego okresu składania wniosków o zwrot podatku;
- 4) dodatkowa pomoc w wysokości 0,54 zł/litr oleju napędowego będzie mogła być wypłacana po uzyskaniu zgody Komisji Europejskiej.

W celu obniżenia kosztów produkcji rolnej i poprawy konkurencyjności gospodarstw rolnych Rada Ministrów, rozporządzeniem z dnia 20 grudnia 2022 r. w sprawie stawki zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej na 1 litr oleju w 2023 r.⁹, ustaliła stawkę zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej w 2023 r. w wysokości 1,20 zł na 1 litr oleju, tj. została zwiększona o 20% w stosunku do ubiegłego roku. W 2023 r. w przyjętej przez Sejm RP ustawie budżetowej na dopłaty do paliwa rolniczego została zaplanowana kwota 1,34 mld zł. Jednakże na podwyższenie stawki zwrotu podatku akcyzowego oraz dodatkową pomoc do zakupu 1 litra oleju napędowego Rząd przeznaczy 561,6 mln zł.

Ad 5. Wniosek o zmianę przepisów w zakresie wysokości czynszu dzierżawnego za grunty rolne KOWR. Za podstawę przyjęć do określenia wysokości czynszów dzierżawnych KOWR przyjęć takie rozwiązania, jakie obowiązują w przypadku podatku rolnego, czyli na podstawie średniej ceny kwintala żyta za okres 11 kwartałów.

Czynsz dzierżawny, w świetle przepisów ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, jest przychodem z gospodarowania mieniem. Wysokość czynszu dzierżawnego określa się w umowie

---

⁹ Dz. U. poz. 2832

dzierżawy. Uiszczanie czynszu dzierżawnego należy do obowiązków dzierżawcy nieruchomości rolnych. Czynsz dzierżawny pobiera się od użytków rolnych z odniesieniem do jednostki przeliczeniowej, jaką jest hektar fizycznej powierzchni nieruchomości, budynków, budowli i urządzeń, obiektu stawowego typu pstrągowego, obiektu stawowego typu karpiego, plantacji wieloletnich. Zgodnie z art. 39a ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, czynsz dzierżawny ustala się w umowie jako sumę pieniężną albo jako równowartość pieniężną odpowiedniej ilości pszenicy. Czynsz ten jest płatny za półrocze roku kalendarzowego z dołu. Należność z tytułu czynszu określonego w umowie jako równowartość pieniężną odpowiedniej ilości pszenicy ustala się na podstawie średniej krajowej ceny pszenicy w półroczu roku kalendarzowego poprzedzającym termin płatności czynszu. Średnią krajową cenę skupu pszenicy ustala się zaś na podstawie obwieszczeń Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, ogłaszanych w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w terminie 20 dni po upływie każdego półrocza kalendarzowego.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi w drodze rozporządzenia z dnia 1 sierpnia 2016 r. w sprawie sposobu ustalania wysokości czynszu dzierżawnego w umowach dzierżawy nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, wyznaczył metodę ustalenia wysokości czynszu, która zależy od potencjału produkcyjnego przedmiotu dzierżawy, wartości księgowej budynków i budowli oraz charakteru możliwej do prowadzenia działalności gospodarczej. Istotnymi czynnikami wpływającymi na wysokość czynszu dzierżawnego jest zatem klasa gruntów i ich potencjał gospodarczy oraz środki trwałe. Czynsz dzierżawny jest wypadkową potencjału gospodarczego nieruchomości. Można wręcz powiedzieć, że stanowi udział właściciela nieruchomości w przychodach uzyskiwanych przez dzierżawcę z przedmiotu dzierżawy. Stąd też sposób wyliczania czynszu dzierżawnego w odniesieniu do średniej ceny skupu pszenicy w danym półroczu, podawanej przez GUS, jest odpowiedni do społeczno-gospodarczego przeznaczenia prawa dzierżawy i odpowiedni do cen skupu kształtujących się na rynku. W swoich założeniach ustawodawca przyjął, że średnia cena pszenicy właśnie za dane półrocze jest wielkością, która obiektywnie odzwierciedla relację kosztów produkcji rolniczej do zysków.

Czynsz dzierżawny w świetle przepisów ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa jest, jak już zostało to podkreślone powyżej, przychodem z gospodarowania mieniem. Postulowana w istocie zmiana sposobu naliczania czynszu musiałaby prowadzić, oprócz niewątpliwego obniżenia przychodów Skarbu Państwa, również do daleko idących zmian systemowych poprzez zmianę ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu

Państwa, w odniesieniu do przepisu art. 39a oraz przepisów rozdziału 4 Gospodarka finansowa. W oparciu o wpływy z rozdysponowania mienia Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, budowany jest plan finansowy na rok obrachunkowy z projekcją wpływów na kolejne dwa lata. Zmiana ustawy automatycznie pociągałaby zmianę rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 sierpnia

2016 r. w sprawie sposobu ustalania wysokości czynszu dzierżawnego w umowach dzierżawy nieruchomości ZWRSP, jako przepisu wykonawczego do ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa. Względy te przemawiają zatem za brakiem obecnie uzasadnienia dla przejścia na inny sposób naliczania czynszu dzierżawnego.

Należy jednak podkreślić, że Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, we współpracy z KOWR, prowadzi stały monitoring funkcjonowania przepisów ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, przepisów wykonawczych do tej ustawy oraz regulacji wewnętrznych obowiązujących w KOWR, w ramach którego wszystkie zgłaszane przez zainteresowane podmioty, w tym w szczególności przez rolników oraz reprezentujące ich organizacje rolnicze, kwestie (a zatem również dotyczące m.in. wysokości czynszów dzierżawnych wynikających z umów dzierżawy nieruchomości ZWRSP), są szczegółowo analizowane.

Należy przy tym podkreślić, że w związku z występowaniem i możliwością dalszego ewentualnego występowania w przyszłości zaburzeń gospodarczych, które mogą skutkować trudnościami w kontynuowaniu prowadzonej przez kontrahentów KOWR działalności rolniczej, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi już w kwietniu 2022 r. zwrócił się do Dyrektora Generalnego KOWR z prośbą o bieżącą analizę sytuacji, podejmowanie adekwatnych działań oraz sygnalizowanie ewentualnych potrzeb zmian w przepisach prawa, które mogłyby zminimalizować negatywne skutki dla rolników.

W związku z tym wystąpieniem, Dyrektor Generalny KOWR pismem z dnia 28 kwietnia 2022 r. skierowanym do dyrektorów oddziałów terenowych KOWR, przypomniał o obowiązujących regulacjach pozwalających KOWR reagować na problemy kontrahentów ze spłatą należności KOWR. Mając to na uwadze należy wskazać, że obecnie nie przewiduje się nowelizacji przepisów regulujących wysokość i sposób zapłaty czynszu dzierżawnego za dzierżawę nieruchomości wchodzących w skład ZWRSP, w tym w sposób postulowany przez Krajową Radę Izb Rolniczych.

Ad 6. Wniosek o szybkie wydanie przepisów prawnych określających szczegółowe zasady przyznawania wsparcia na lata 2023-2027 w zakresie dopłat.

Zasady przyznawania wsparcia realizowanego od 2023 r. zostały określone w Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027, zatwierdzonym przez Komisję Europejską w dniu 31 sierpnia 2022 r. decyzją wykonawczą nr C(2022)6018 final. Dokument ten dostępny jest na stronie internetowej MRiRW.

Wydanie ww. decyzji umożliwiło otwarcie kolejnego etapu, tj. etapu legislacyjnego. W pierwszej kolejności prowadzone były prace nad projektem ustawy o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Opracowanie tego projektu było dużym wyzwaniem z uwagi na konieczność ujęcia szerokiego zakresu regulacji prawnych (mechanizmy wsparcia zarówno w ramach I, jak i w ramach II filaru WPR) oraz zmianę podejścia do wdrażania WPR, wynikającą z przepisów unijnych.

Prace nad przygotowaniem szczegółowych przepisów (aktów wykonawczych) uzależnione były od postępów w pracach nad ww. ustawą. Dodatkowo wpływ na harmonogram prac miały zgłoszone do Komisji Europejskiej zmiany niektórych rozwiązań przewidzianych w Planie Strategicznym.

Jednocześnie pragnę poinformować, że w celu zapewnienia rolnikom dostępu do informacji o zasadach przyznawania wsparcia obszarowego od 2023 r. przygotowano broszury informacyjne oraz przeprowadzono szeroką kampanię informacyjną i szkolenia dla rolników. Ponadto, wyjątkowo w kampanii 2023 r., rolnicy mają możliwość skorzystania z nieodpłatnej pomocy ośrodków doradztwa rolniczego przy wypełnianiu wniosku o przyznanie płatności obszarowych.

Zapewniam również, że w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi na bieżąco analizowany jest proces wnioskowania o płatności obszarowe w kampanii 2023 r. i jeśli zajdzie taka potrzeba, to przygotowane zostaną stosowne przepisy umożliwiające wydłużenie podstawowego terminu składania wniosków.

Ad 7. Wniosek o wzmocnienie roli samorządu rolniczego w zakresie podejmowania decyzji związanych z nieruchomościami rolnymi w ramach Zasobu WRSP.

KOWR realizuje różnego rodzaju zadania powierzone mu przepisami prawa, w tym gospodaruje mieniem wchodzącym w skład ZWRSP. Na podstawie art. 24 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, KOWR gospodaruje ZWRSP w pierwszej kolejności w drodze wydzierżawiania albo sprzedaży nieruchomości rolnych na powiększenie lub utworzenie gospodarstw rodzinnych. Za gospodarowanie nieruchomościami ZWRSP na terenie danego województwa odpowiedzialny jest dyrektor oddziału terenowego KOWR na mocy udzielonego mu pełnomocnictwa przez

Dyrektora Generalnego KOWR. Zadaniem oddziałów terenowych KOWR jest dążenie do pełnego zagospodarowania wolnych gruntów ZWRSP, w tym w pierwszej kolejności gruntów dzierżawionych przez podmioty, które utraciły prawo do przedłużenia umowy w związku z realizacją ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych innych ustaw¹⁰. Dla nieruchomości, które „powrócą” do rozdysponowania w bieżącym roku z wygasających umów, oddziały terenowe KOWR (na terenie działania których nieruchomości te są położone), są w trakcie opracowywania koncepcji restrukturyzacji ww. nieruchomości. Głównym zadaniem będzie więc wypracowanie przez dany oddział optymalnego i racjonalnego sposobu rozdysponowania tych nieruchomości. Jednakże proces ten jest czasochłonny i pracochłonny, wymaga zebrania dużej ilości dokumentów oraz przeprowadzenia licznych uzgodnień. Niewątpliwie, w każdym przypadku niezbędne jest dokonanie zarówno przeglądu gruntów i obiektów budowlanych, jak i podziałów geodezyjnych w taki sposób, aby powstały jednostki gospodarcze, których wielkość, rozłóg i stan obiektów budowlanych, umożliwią przyszłym dzierżawcom prowadzenie racjonalnej działalności gospodarczej i przede wszystkim przyczynią się do powiększenia gospodarstw rodzinnych.

Zauważyć przy tym trzeba, że oddziały terenowe KOWR prowadzą na bieżąco konsultacje ze środowiskiem rolniczym, w tym organizacjami reprezentującymi rolników, a także przedstawicielami środowiska rolniczego skupionymi w radzie społecznej działającej przy danym oddziale. W przypadku opracowania przez oddział programu wtórnej restrukturyzacji dzierżawionej nieruchomości, informacje w tym zakresie również dodatkowo ogłaszane publicznie, tak aby dotarły do jak największego grona rolników indywidualnych zamierzających powiększyć gospodarstwa rodzinne i aby jak największa grupa rolników mogła uczestniczyć w przetargach ograniczonych. Co do zasady, głównym kierunkiem rozdysponowania „powracających” nieruchomości z wygasających umów dzierżawy, będą przetargi ograniczone do rolników indywidualnych. Ponowne zagospodarowanie nieruchomości rolnych po ich przejściu od dzierżawców, odbywać się będzie sukcesywnie.

Reasumując, KOWR na bieżąco współpracuje z przedstawicielami środowiska rolniczego, w tym z organami samorządu rolniczego, konsultując z nimi podejmowane decyzje co do kierunku zagospodarowania danej nieruchomości, wchodzącej w skład ZWRSP. Należy podkreślić, że przepisy powszechnie obowiązującego prawa wskazują, że to KOWR jest organem właściwym do reprezentowania Skarbu Państwa w zakresie mienia wchodzącego w skład ZWRSP. Nie jest zatem możliwe, aby część z tych

---

¹⁰ Dz. U. Nr 233, poz. 1382

kompetencji powierzyć innym podmiotom, usytuowanym poza strukturą organów władzy publicznej.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Anna Gembicka
sekretarz stanu
/podpisano elektronicznie/

Klauzula informacyjna o zasadach przetwarzania Państwa/Pani/Pana danych osobowych dostępna jest pod adresem:
www.gov.pl/rolnictwo/polityka-przetwarzania-danych-osobowych

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	3000584.10454379.6802812
Nazwa dokumentu	odpowiedź do KRIR dot. uchwały Nr 3 z 2023 r. w sprawie aktualnej sytuacji w rolnictwie poprawione.pdf
Tytuł dokumentu	odpowiedź do KRIR dot. uchwały Nr 3 z 2023 r. w sprawie aktualnej sytuacji w rolnictwie poprawione
Sygnatura dokumentu	DOS.dws.073.19.2023
Data dokumentu	2023-05-15
Skrót dokumentu	F2FE72E64C95421F94B8F60C4E10F0877F11158F
Wersja dokumentu	1.3
Data podpisu	2023-05-15 18:04:33
Podpisane przez	Anna Gembicka; MRiRW sekretarz stanu
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego karta

EZD 3.112.1.1.

Data wydruku: 2023-05-16

Autor wydruku: Klimczuk Aleksandra (główny specjalista)